

Retsgrundlag for tilbagebetaling af feriedagpenge

FOB nr. 88.39

Udtalt, at krav om tilbagebetaling efter arbejdsløshedsforsikringslovens § 86, stk. 1, forudsætter, at dagpengebeløbet er blevet udbetalt med urette, og at modtageren på modtagelsestidspunktet var i ond tro med hensyn til sin berettigelse til dagpengene.

Henstillet til Ankenævnet for Arbejdsløshedsforsikringen at undergive sagen en fornyet overvejelse. (J. nr. 1988-743-024).

A klagede over Ankenævnet for Arbejdsløshedsforsikringens afgørelse i B's sag om tilbagebetaling af feriedagpenge og karantæne. Ved afgørelsen fastholdt ankenævnet sin tidligere afgørelse i sagen.

Det fremgik af de foreliggende oplysninger, at B holdt ferie i perioden fra den 13. til den 19. august 1984 og i forbindelse hermed modtog feriedagpenge. Den 13. september 1984 modtog han fra sin arbejdsgiver en acontolønudbetaling vedrørende august måned, og i slutningen af september 1984 fik han en lønafregning for august-september. Gennem disse lønudbetalinger modtog han løn også for ferieperioden.

Ved sin oprindelige afgørelse tiltrådte ankenævnet en afgørelse fra Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen om, at B efter arbejdsløshedsforsikringslovens § 86, stk. 1, skulle tilbagebetale feriedagpenge, 1.256 kr., samt gennemgå en 5 ugers karantæne.

A klagede på B's vegne til mig over ankenævnets afgørelse. A henviste navnlig til, at B ikke havde haft et retligt krav på den løn, som han senere modtog svarende til ferieperioden; der var tale om en slags gave fra arbejdsgiveren.

I anledning af klagen anmodede jeg i skrivelse af 7. oktober 1987 ankenævnet om en udtalelse, idet jeg anførte:

»Det fremgår af de bilag, jeg har modtaget, at (B) holdt ferie i perioden fra den 13. til den 19. august 1984, og at han i forbindelse med ferieafholdelsen modtog feriedagpenge. Den 13. september 1984 fik han fra sin arbejdsgiver a conto udbetalt en nettoløn pr. check for august måned, og i slutningen af september 1984 fik han en lønafregning for august-september.

Ankenævnet henviser i sin afgørelse om tilbagebetaling og karantæne til, at (B) »... burde have oplyst arbejdsløsheds-kassen om, at han havde modtaget løn fra arbejdsgiveren samtidig med, at han modtog feriedagpenge«. Jeg går ud fra, at denne betragtning er ankenævnets begrundelse for dels at anse de subjektive betingelser for tilbagebetaling i arbejdsløshedsforsikringslovens § 86, stk. 1, for opfyldt, dels at betegne (B's) adfærd som »uagtsom«, jf. § 87, stk. 3, og cirkulære af 24. april 1986. Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen anvender i sin afgørelse i sagen af 21. marts 1986 en lignende begrundelse.

Jeg beder om, at det af udtalelserne kommer til at fremgå, hvorvidt ankenævnet og direktoratet ved vurderingen af de lige nævnte spørgsmål har været opmærksom på, at lønudbetalingen og lønafregningen først fandt sted, efter at (B) havde anmodet om og fået udbetalt feriedagpenge, og i givet fald hvorledes denne omstændighed har indgået i vurderingen.«

Ankenævnet genoptog sagen til behandling og indhentede supplerende oplysninger fra arbejdsløsheds-kassen og Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen.

Herefter fastholdt ankenævnet sin tidligere afgørelse, idet nævnet anførte:

»Ankenævnet har lagt til grund, at (B) modtog løn under sin ferie i august 1984, og at han derfor ikke har været berettiget til feriedagpenge, jf. arbejdsløshedsforsikringslovens § 75 h.

Ankenævnet har herved lagt vægt på, at det forhold, at medlemmet ikke har en ubetinget ret i henhold til lov eller overenskomst til løn under ferie, ikke bevirker, at forholdet må betragtes som en gave, hvis arbejdsgiveren alligevel udbetaler løn under ferie.

Da medlemmet i den foreliggende situation ikke har mistet en arbejdsindtægt de pågældende dage, ville han ikke være dagpengeberettiget, og han opfylder således heller ikke betingelserne for at modtage feriedagpenge, jf. arbejdsløshedsforsikringslovens § 75 h, stk. 1, 2. pkt.

Ankenævnet har endvidere lagt til grund, at medlemmet fik udbetalt feriedagpengene i tilslutning til ferien, hvilket nu er bekræftet i kassens brev af 19. november 1987, hvorefter feriedagpengene 1.256 kr. netto, var til medlemmets disposition den 20. august 1984.

Endelig har nævnet lagt til grund, at medlemmet ifølge de foreliggende lønsedler fik udbetalt sin løn således:

3.323,00 kr. netto (a conto) for juni måned (1/2 måned).

5.208,40 kr. netto for juli til disposition den 31. juli 1984.

5.713,60 kr. netto (a conto) for august måned udbetalt den 13. september 1984.

5.724,00 kr. for september måned til disposition den 28. september 1984.

Ankenævnet finder, at medlemmet, da han den 13. september 1984 modtog acontoløn for august måned, og senest, da han modtog lønafregning for september måned (den 30. september 1984), burde have indset, at han havde fået fuld løn for august måned, hvor han samtidig havde modtaget feriedagpenge.

Ankenævnet finder derfor fortsat, at det kan tilregnes medlemmet som uagtsomt, at han ikke var opmærksom herpå og ikke oplyste dette til arbejdsløshedskassen, og at han derfor skal tilbagebetale det med urette modtagne feriedagpengebeløb, jf. arbejdsløshedsforsikringslovens § 86, stk. 1.

Ankenævnet finder endvidere, at forholdet skal medføre, at medlemmet idømmes en karantæne for det uagtsomme forhold, jf. § 87, stk. 2, nu stk. 3.«

I anledning af A's klage over ankenævnets seneste afgørelse anmodede jeg nævnet om en udtalelse, idet jeg anførte:

»...

Jeg anmoder om, at ankenævnets udtalelse til mig kommer til at indeholde en mere udførlig begrundelse for, at ankenævnet har anset de subjektive betingelser i arbejdsløshedsforsikringslovens § 86, stk. 1, for at kræve tilbagebetaling for opfyldt og har anset (B's) forhold for uagtsomt i relation til arbejdsløshedsforsikringslovens § 87. Jeg henviser i den forbindelse til det, jeg anførte i min skrivelse af 7. oktober 1987 til nævnet, og til ankenævnets seneste afgørelse, hvoraf det fremgår, at (B) ved modtagelsen af feriedagpengene ikke havde modtaget løn for august måned 1984 og ikke havde kendskab til, at han ville modtage løn for ferieperioden.

... «

I en udtalelse til mig anførte ankenævnet:

»Det er fortsat ankenævnets opfattelse, at (B) må antages at have modtaget feriedagpenge den 20. august 1984 med rette, idet han må formodes på dette tidspunkt at være uden kendskab til, at han senere ville få udbetalt løn for samme tidsrum - hvilket han ikke havde krav på, og at han, da han fik udbetalt acontobeløb for august måned den 13. september med 5.713,60 kr. netto og i hvert fald, da han ca. 14 dage senere fik udbetalt restløn med 5.724 kr. netto, burde have indset, at han havde fået udbetalt feriedagpenge i august for en periode, som han havde fået løn for.

Ved at fortie over for kassen, at han havde modtaget løn og feriedagpenge for den samme periode, har (B) udvist uagtsomhed af en vis grovere karakter, og dette bør efter ankenævnets opfattelse medføre tilbagebetaling, jf. § 86, stk. 1.

Med samme begrundelse finder ankenævnet, at han skal idømmes en karantæne for uagtsomt forhold, jf. § 87, stk. 3.«

Nogle af mine medarbejdere havde herefter en drøftelse med repræsentanter fra ankenævnet vedrørende navnlig spørgsmålet om hjemmelen for det rejste tilbagebetalingskrav, og det af B udviste forhold set i relation til arbejdsløshedsforsikringslovens § 86, stk. 1, og § 87, stk. 3. Nævnsrepræsentanterne anførte herunder, at hjemmelen for det i sagen rejste tilbagebetalingskrav efter deres opfattelse og med støtte i en sag, som nævnet senere havde afgjort, ikke kunne søges i arbejdsløshedsforsikringslovens § 86, stk. 1, og at ankenævnets afgørelse derfor var forkert begrundet for så vidt angik denne del af afgørelsen.

Jeg udtalte følgende i en skrivelse til A:

»Bestemmelserne i arbejdsløshedsforsikringslovens § 86, stk. 1, og § 87, stk. 3 (tidligere stk. 2), har følgende indhold:

§ 86, stk. 1:

»Har et medlem givet kassen urigtige oplysninger eller fortiet omstændigheder, der er af betydning for retten til dagpenge eller efterløn, eller i øvrigt mod bedre vidende uberettiget modtaget dagpenge eller efterløn, skal dagpenge eller efterlønsbeløbet, som er modtaget med urette, tilbagebetales af medlemmet.«

§ 87, stk. 3:

»Gør et medlem sig skyldig i anden forseelse (end svig; min bemærkning) over for kassen, kan dennes ledelse bestemme, at medlemmet udelukkes fra ret til dagpenge eller efterløn i et bestemt tidsrum, som ikke kan overstige 1 år.«

Efter almindelig opfattelse omfatter bestemmelsen i arbejdsløshedsforsikringslovens § 86, stk. 1, tilfælde, hvor medlemmet har været i ond tro med hensyn til sin ret til arbejdsløshedsdagpenge (viden) og visse tilfælde af grovere uagtsomhed. Jeg henviser i den forbindelse til lovforarbejderne til arbejdsløshedsforsikringslovens § 86, stk. 1, (jf. Folketingstidende 1969/70, tillæg A, sp. 2457), og tilsvarende bestemmelser i anden lovgivning.

Det fremgår af ankenævnets udtalelse til mig, at nævnet har lagt til grund, at udbetalingen af feriedagpenge til (B) - på modtagelsestidspunktet - skete med rette, og at (B) først senere (i september) kom i »ond tro«. Ankenævnet har som hjemmel for sin afgørelse om tilbagebetaling henvist til arbejdsløshedsforsikringslovens § 86, stk. 1.

Efter min opfattelse forudsætter krav om tilbagebetaling efter § 86, stk. 1, at dagpengebeløbet er blevet *udbetalt* med urette (dvs. at modtageren på modtagelsestidspunktet ikke var berettiget til de udbetalte dagpenge), og at modtageren på *modtagelsestidspunktet* var i ond tro med hensyn til sin berettigelse til dagpengene. Det forhold, at modtageren efterfølgende modtager et beløb fra anden side, som, hvis det var blevet udbetalt på tidspunktet for dagpengeudbetalingen, ville have gjort ham uberettiget til dagpenge, eller den omstændighed, at han efterfølgende kommer i ond tro med hensyn til sin berettigelse til de udbetalte dagpenge, kan ikke danne grundlag for et tilbagebetalingskrav *efter arbejdsløshedsforsikringslovens § 86, stk. 1.*

Tilbagebetalingskravet i den foreliggende sag kan derfor ikke støttes på bestemmelsen i arbejdsløshedsforsikringslovens § 86, stk. 1.

Som anført ovenfor gav ankenævnets repræsentanter under drøftelsen udtryk for samme opfattelse.

Jeg har ikke herved taget stilling til, om et tilbagebetalingskrav kan gøres gældende på andet grundlag, f.eks. på grundlag af en ulovbestemt dobbeltforsørgelsesbetragtning.

Med hensyn til den ikendte karantæne efter arbejdsløshedsforsikringslovens § 87, stk. 3, har jeg ved min gennemgang af sagen fundet, at det kan give anledning til nogen tvivl, om (B's) undladelse af at oplyse, om »ferielønnen« under de konkrete omstændigheder med rette kan betegnes som en forseelse efter arbejdsløshedsforsikringslovens § 87, stk. 3 (dvs. uagtsomt forhold). Jeg henviser herved til oplysningerne i sagen om den måde, hvorpå lønudbetalingerne for månederne juni til september 1984 fandt sted. Jeg har dog ikke fundet fuldt tilstrækkeligt grundlag for at kritisere ankenævnets vurdering, hvorefter det kunne tilregnes (B) som uagtsomt, at han ikke var opmærksom på og oplyste om, at han havde modtaget løn for ferien. Jeg har i den forbindelse henset til den meget vidtgående oplysningspligt, som påhviler medlemmerne efter standardvedtægten for danske anerkendte arbejdsløsheds-kasser (jf. nu bekendtgørelse nr. 545 af 22. august 1986, tidligere standardvedtægten for 1978, §§ 14 og 15). Omfanget af den ikendte karantæne beror på en skønmæssigt præget vurdering, som jeg efter de regler og den praksis, der gælder for min virksomhed, ikke kan kritisere, medmindre der foreligger særlige omstændigheder.

På baggrund af det anførte har jeg henstillet til ankenævnet at undergive sagen en fornyet overvejelse vedrørende tilbagebetalingskravet og meddele (B) en ny afgørelse.

...«

I skrivelse af 16. december 1988 underrettede Ankenævnet for Arbejdsløshedsforsikringen mig om, at nævnet havde truffet følgende afgørelse vedrørende spørgsmålet om tilbagebetaling af feriedagpenge:

»...

Ankenævnet lægger til grund, at (B) må antages at have modtaget feriedagpengene den 20. august 1984 med rette, idet han må formodes på dette tidspunkt at være uden kendskab til, at han senere ville få udbetalt løn for samme tidsrum - hvilket han ikke havde krav på, og at han, da han fik udbetalt acontobeløb for august måned den 13. september med 5.713,60 kr. netto og i hvert fald, da han ca. 14 dage senere fik udbetalt restløn med 5.724 kr. netto, burde have indset, at han havde fået udbetalt feriedagpenge i august for en periode, som han havde fået løn for.

Ankenævnet finder imidlertid ikke at kunne fastholde tilbagebetalingskravet med henvisning til arbejdsløshedsforsikringslovens § 86, stk. 1, idet (B) den 20. august 1984 har modtaget feriedagpenge med rette og i god tro.

Da (B) imidlertid har modtaget 2 ydelser (feriedagpenge og løn), der dækker samme formål og samme periode, finder ankenævnet, at der i det konkrete tilfælde kan kræves tilbagebetaling af de udbetalte feriedagpenge med hjemmel i dansk rets almindelige retsgrundsætninger.

Ankenævnet har herved særlig lagt vægt på, at det findes rimeligt at lægge risikoen på medlemmet under hensyn til, at (B) burde have indset, at han havde fået udbetalt feriedagpenge i august for en periode, som han fik løn for.

Ankenævnet fastholder således tilbagebetalingskravet, men med en ændret begrundelse.«

Jeg meddelte herefter Ankenævnet for Arbejdsløshedsforsikringen, at jeg havde taget det oplyste til efterretning.